

In Vitro Viljatamise Tehnika, Eelised ja Globaalne Vaade

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja, Eesti
Tõuloomakasvatajate Ühistu ja Eesti Lihaveisekasvatajate
Seltsi

Aretuskonverents
November 7, 2024

Lotte Stroebech,
DVM, PhD

The logo for Stroebech media, featuring a large, stylized blue letter 'S' followed by the text 'troebech' in a dark blue sans-serif font and 'media' in a lighter blue sans-serif font below it.

Stroebech
media

Akadeemiast tööstusesse 3 IVF seotud ettevõtet Taanis

ARTSMedia Denmark • Stroebech Media • Stroebech IVF Universe

ARTSMedia Denmark

– Where new life begins

Tooted
reproduktiivtehnoloogiate jaoks
humaanmeditsiinis

Stroebechmedia
Assisted Reproduction Techniques in Animals

IVF lahused loomade
reproduktiivtehnoloogiate jaoks

STROEBECH-IVF UNIVERSE

Aitamaks teid edule on meie
kirk!

Embrüotehnoloogiad : OPU võimas tööriist

Näide: 6 kuulise perioodi jooksul # arv vasikaid ühelt doonor lehmalt

MOET:

6 embrüot/loputus

2 kuu tagant , 50 % tiinestuvus

9 vasikat

OPU-IVP:

4 embrüot/OPU

1 nädal vahet, 50 % tiinestuvus

48 vasikat

↑ **Kanditaatide arv**

↓ **Põlvkonna vahetus**

↑ **Paaritamine eliit doonor emastega**

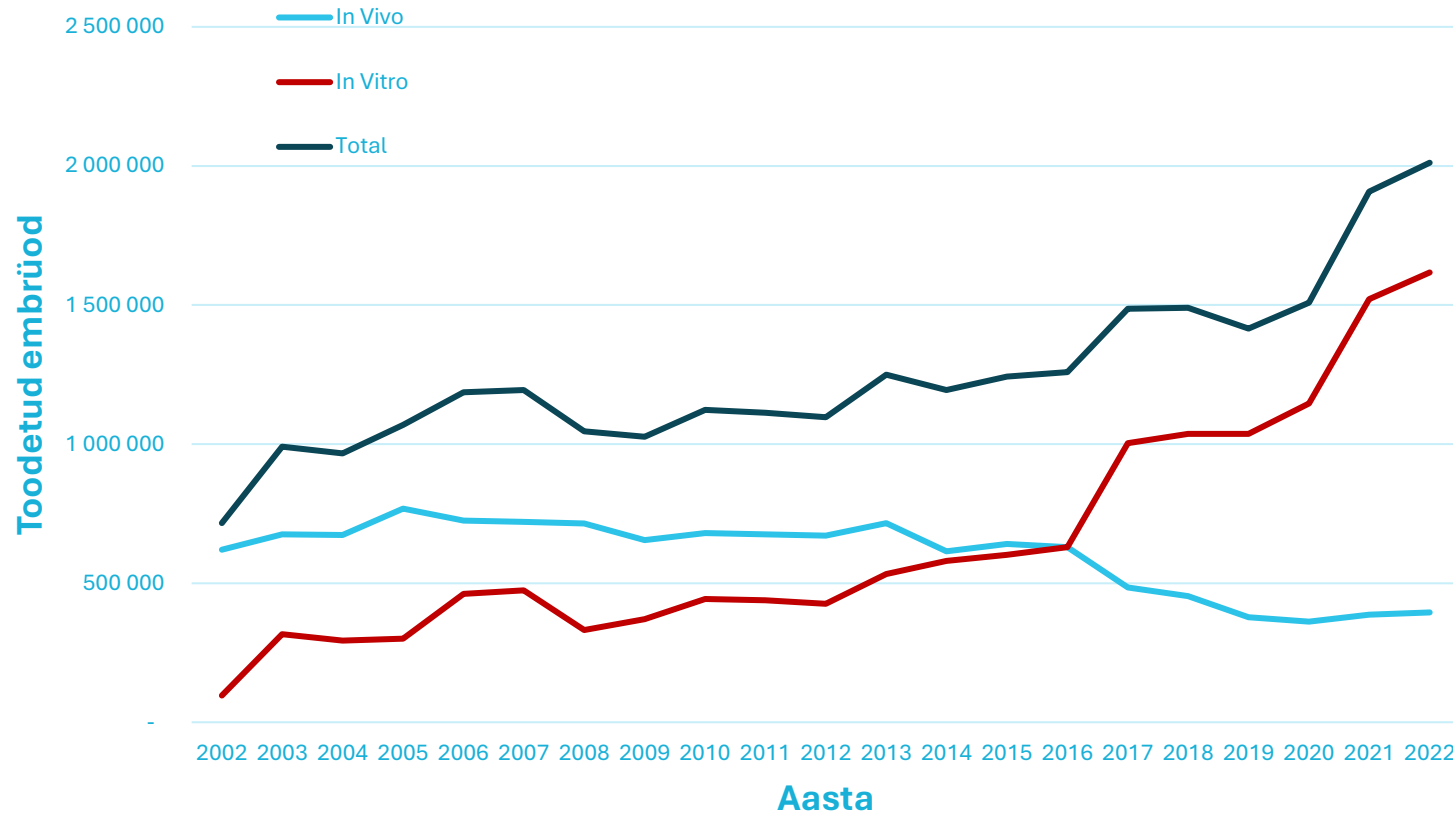

2022 Embrüote tootmise statistika

Globaalne arvuline ülevaade *in vivo* saadud vs. *in vitro* toodetud veiste embrüotest

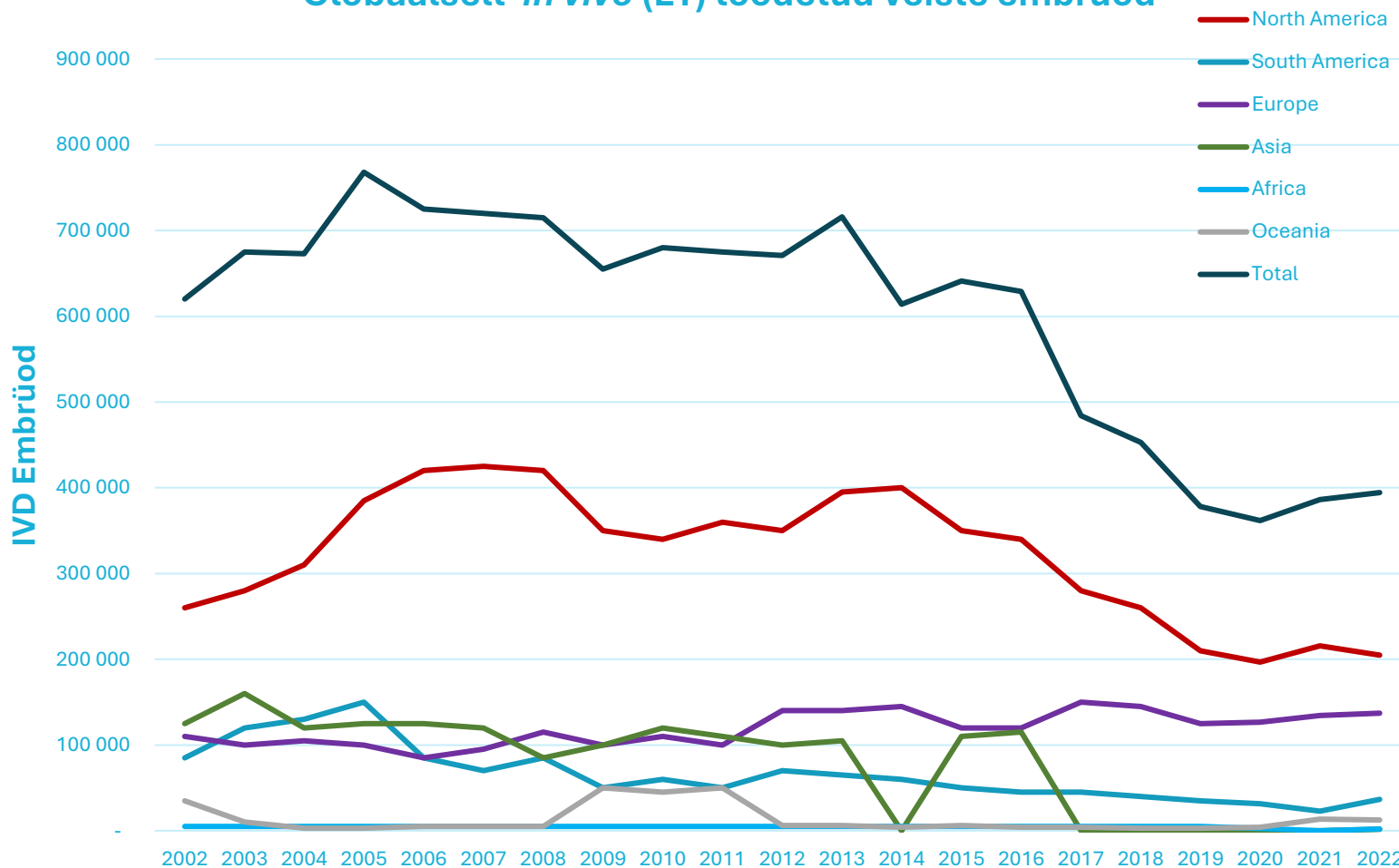
Eelduste kohaselt ainult 17% tegelikust embrüote tootmisest registreeritakse läbi andme- kogumis komiteede.

2022 Embrüote tootmise statistika

Globaalselt *in vivo* (ET) toodetud veiste embrüod

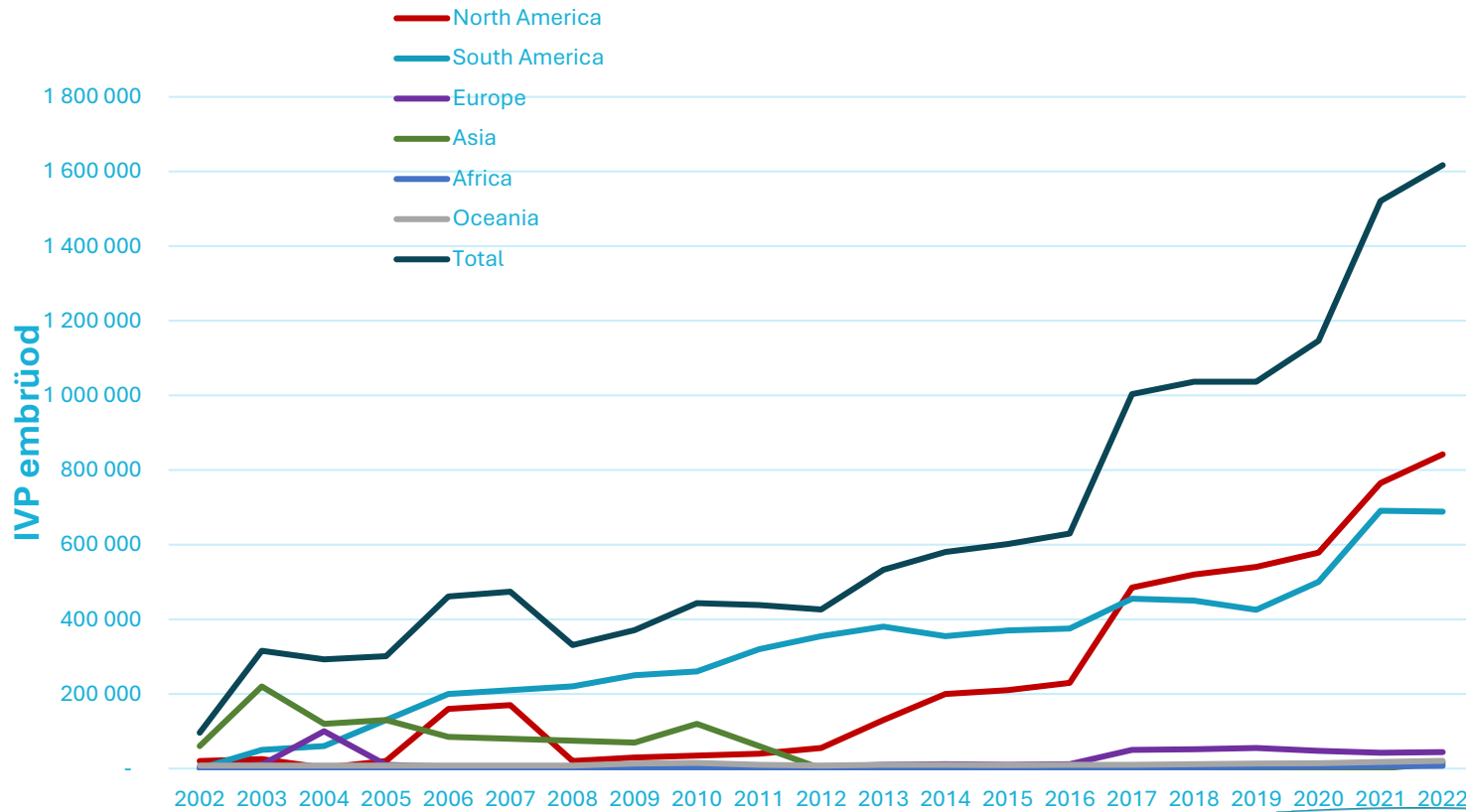
Eelduste kohaselt ainult 17% tegelikust embrüote tootmisest registreeritakse läbi andme- kogumis komiteede

Lotte Stroebech
DVM PhD

Eelduste kohaselt ainult 17% tegelikust embrüote tootmisest registreeritakse läbi andme- kogumis komiteede

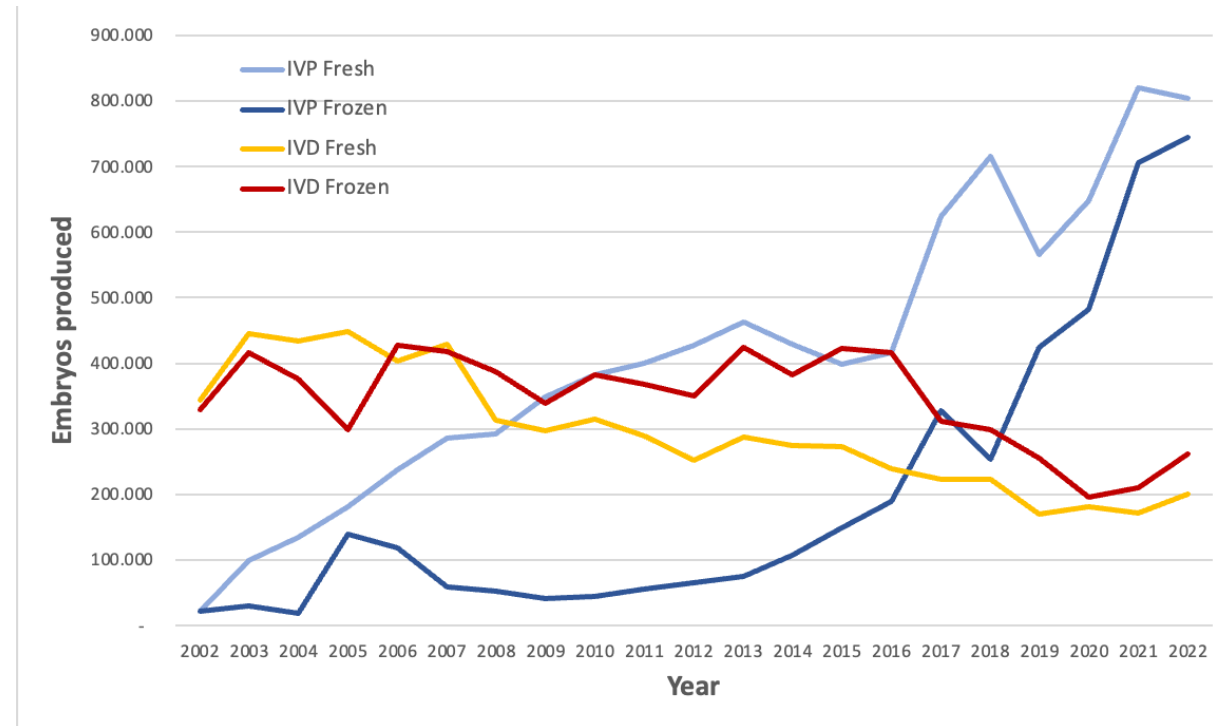
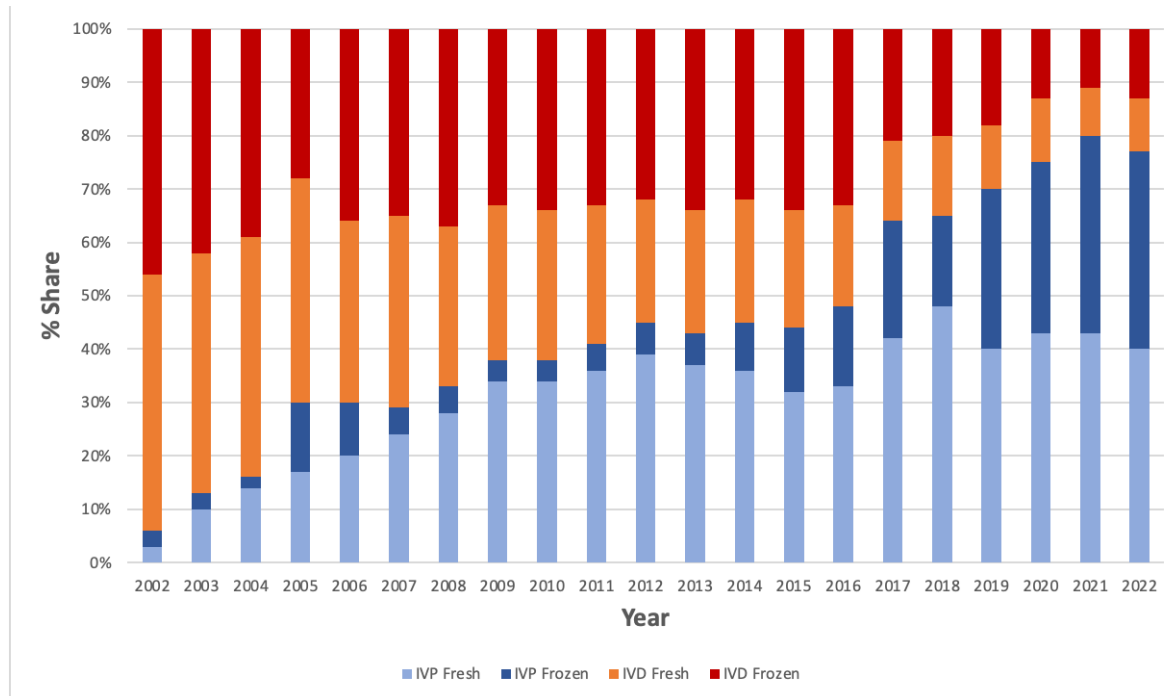
2022 Embrüote tootmise statistika

Veiste *in vitro* toodetud embrüote jaotus mandrite kaupa

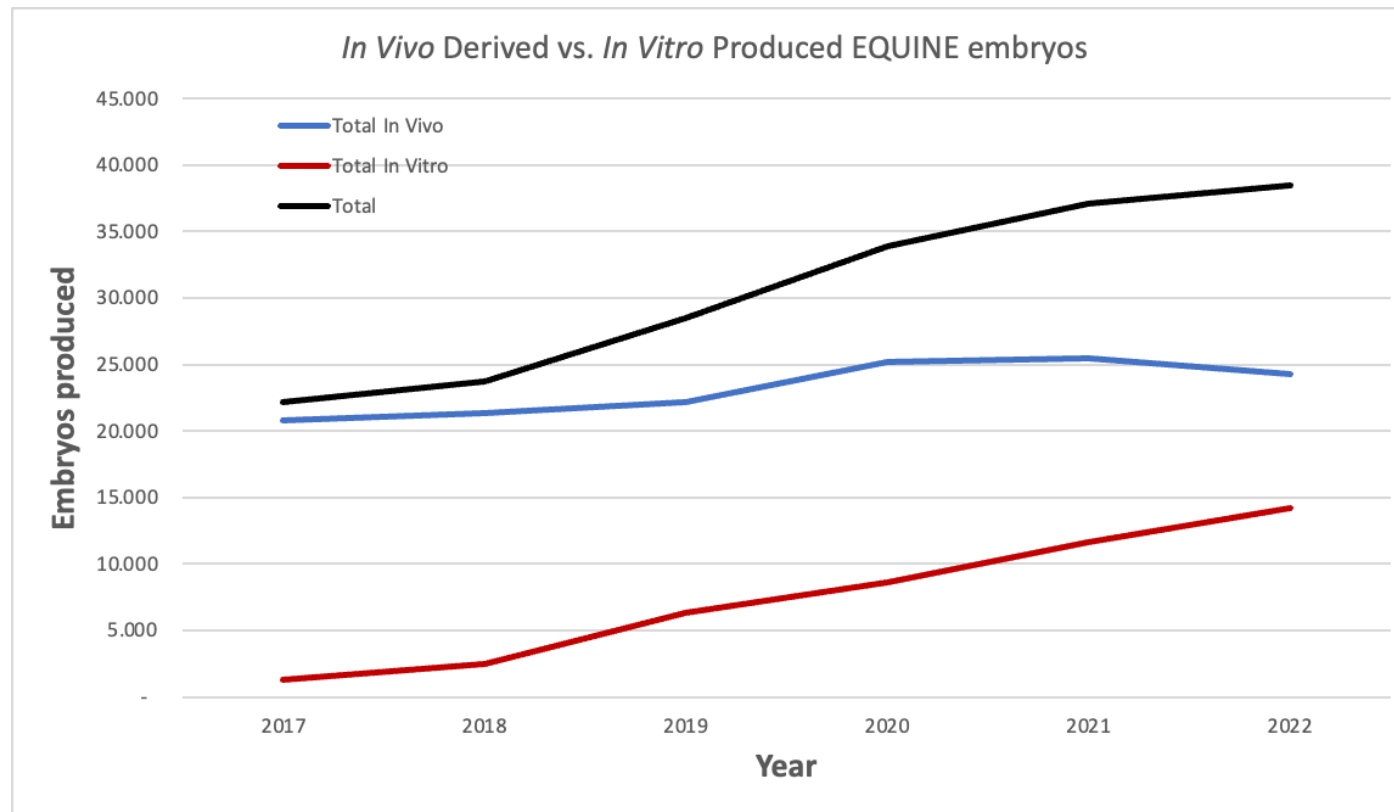

Värske vs. Külmutatud veistel

2022 Embrüote tootmise statistika

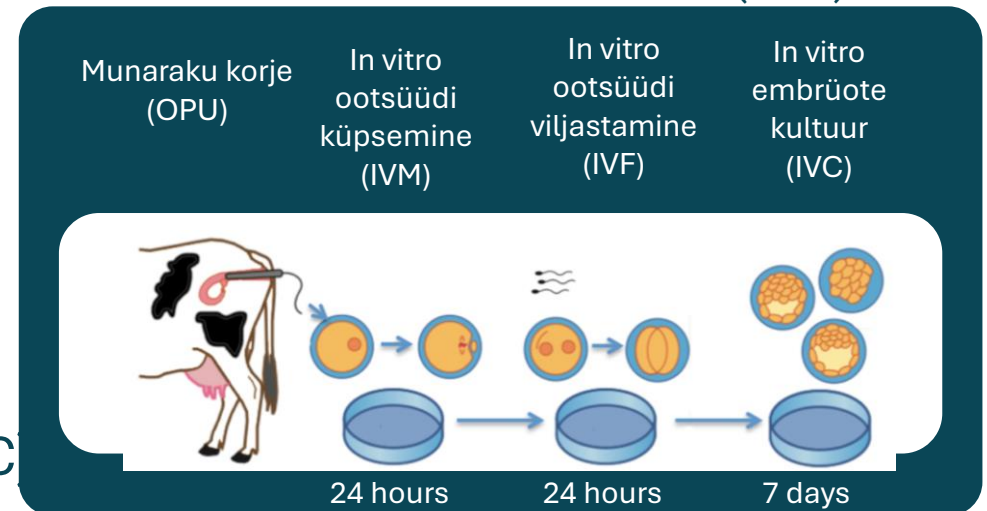
Hobuste embrüote globaalne toodang

IVF embrüote loomise sammud

- Labori sisustamine, seadmed , KK ja SP
- Ootsüütide aspireerimine ja küpsemine (IVM)
- Sperma ettevalmistus
- Viljastamine(IVF)
- Kumuluse rakkude eemaldamine ja kultiveerimine (IVC)

In vitro embrüote tootmine (IVP)

IVP labori sisseseade

Laminaar tõmbekapp
Inkubaator: suur või lauapealsed

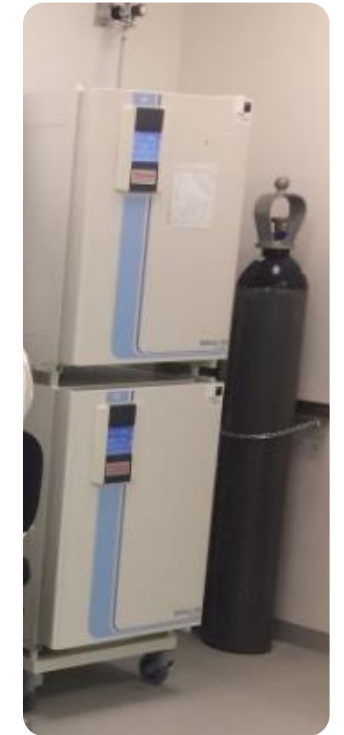
CO₂ inkubaator. Madal hapnikutase on IVC
jaoks vajalik. Sisseehitatud gaasisegisti
või eelevalt segatud tri-gaas

Külmik

Tsentrifuug sperma
ettevalmistuseks -
328 g

CO₂ inkubaatorid

SP on tähtsad - gaasi kontsentratsioon ja temperatuur

Labori varustus ja plastik

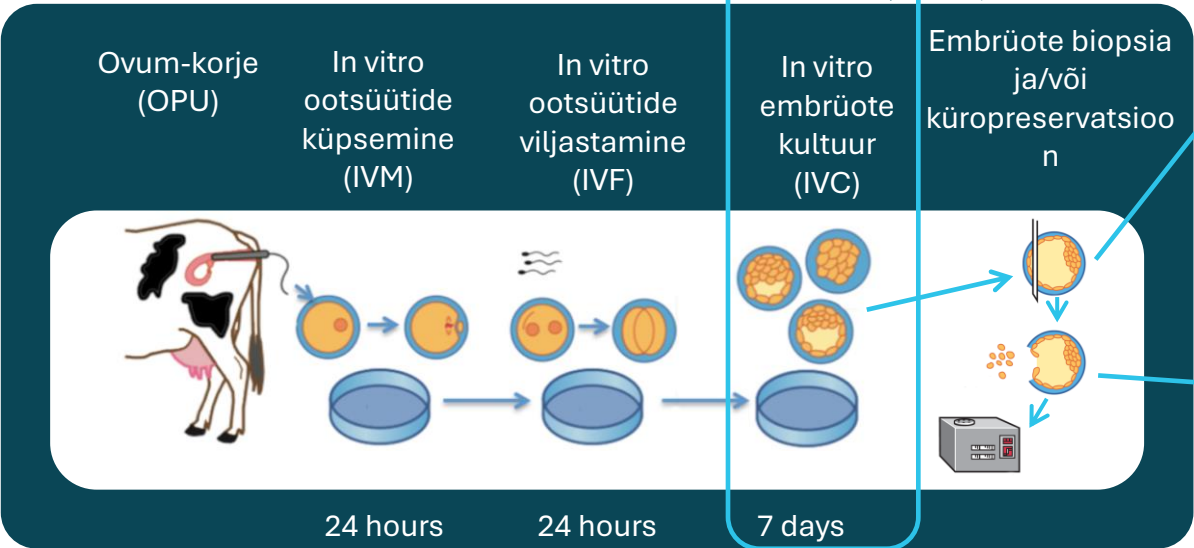
- Külmik
- CO₂ ja madala O₂ inkubaatorid
- Soojendusalus
- Laminaar tõmbekapp
- Plokk-soojendid
- 2, 10, 200, 1000 ul pipetid
- Kumuluse rakkude eemaldamise pipetid
- Ootsüütide/embrüote transpordimahutid
- Külmutamine/vitrifikatsioon
- Sperma ja stereo mikroskoop
- Tsentrifuug

KASUTA AINULT IVF TASEME ÜHEKORDSEID
PLASTTOOTEID

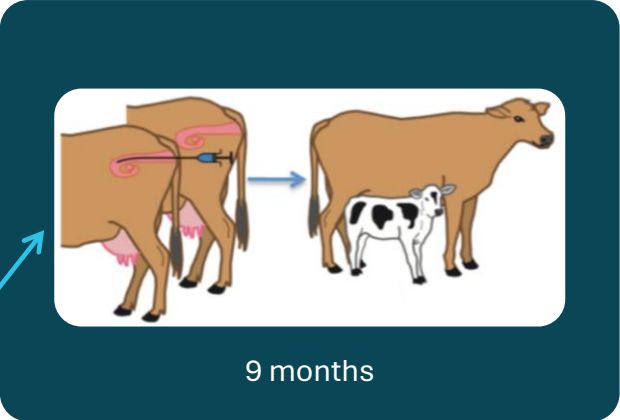

Küpsemine

In vitro embrüote tootmine (IVP)

Embrüote siirdamine

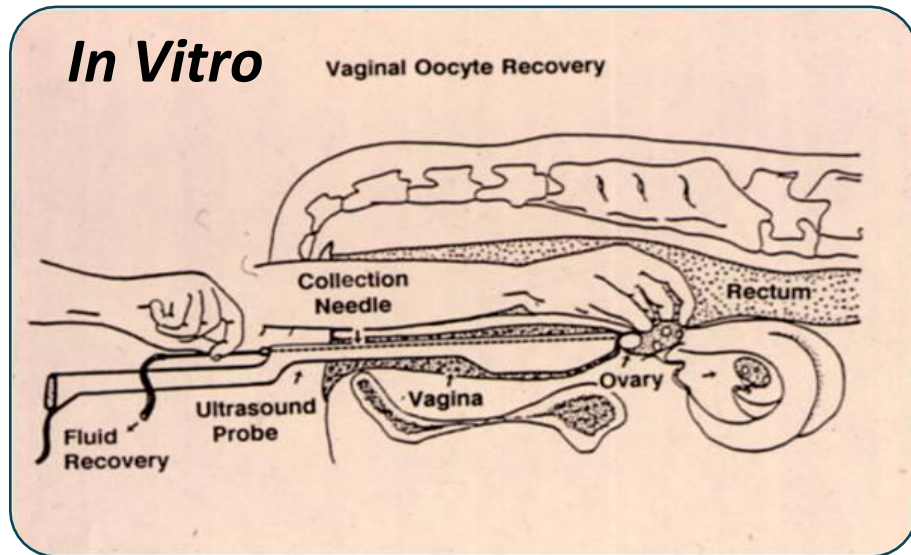

SNP-kiip embrüote geneetiline selektsioon

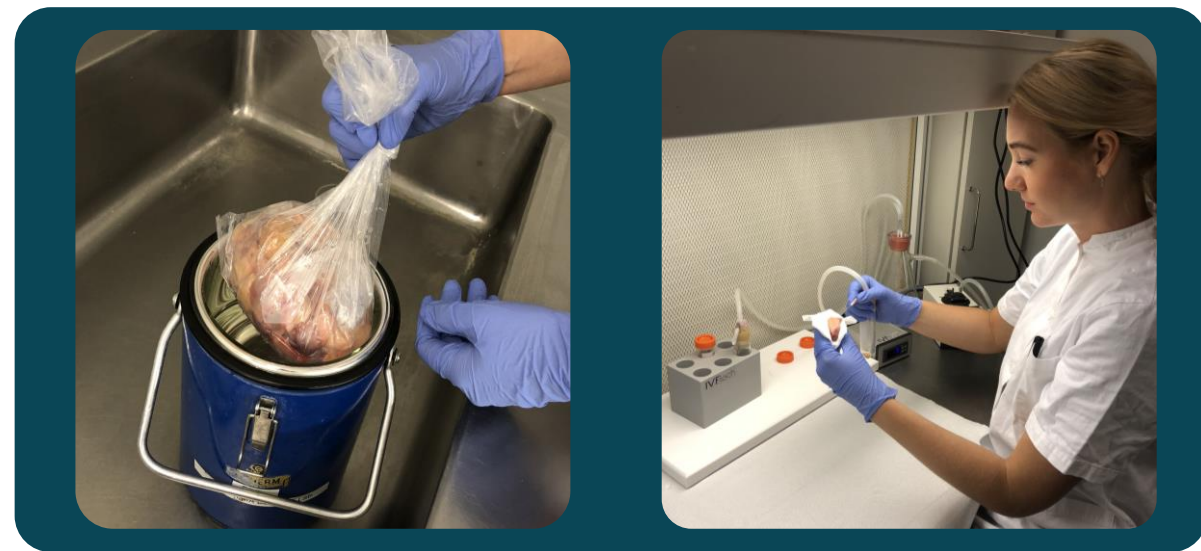

Ootsüütide aspireerimine IVP

Kaks meetodit ootsüütide saamiseks

Folliikulipunktsioon ultraheli abil (OPU)

Ootsüütide aspireerimine tapamajast pärit munasarjadest

Lahused munasarjade kogumise päeval

Päev -1 (IVM) Munasarjade kogumis päev

Hepes puhvertatud pesulahus

Küpsemine, IVM – lahus - CO₂ - ga tasakaalustamine vähemalt 2 tundi enne kasutamist

või

Hepes-küpsemine, IVM-keskkond küpsemiseks transpordi ajal ei vaja CO₂ tasakaalustamist, ainult soojendamist temperatuurini 38,8°C

OPU lahus munarakkude kogumiseks

või

0,9% NaCl (soolalahus) tapamajast kogutud munasarjade pesemiseks

Ei mingit õli - PBS ei ole OPU jaoks

Tapamaja munasarjad

NB Ainult toiduaine tööstuse plastik

Märkida aeg millal munasarjad jõuavad laborisse

Mõõda munasarjade temperatuur transpordil

Pese soolalahusega

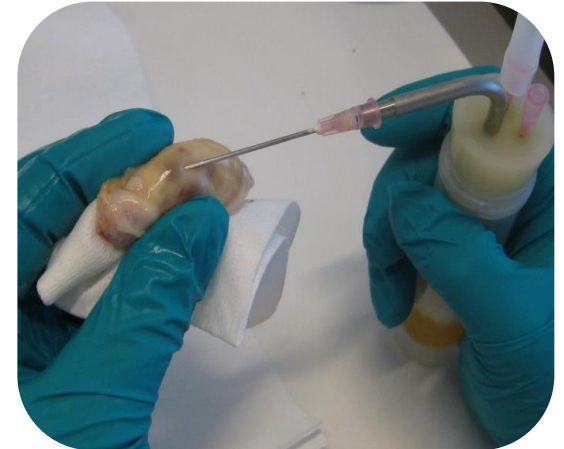
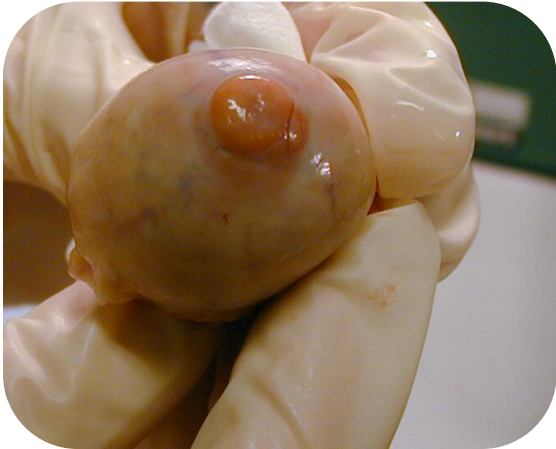

Ideaalis hoitakse temperatuur 30-33 kraadi Celsiust

Veiste munasarjad tapamajast IVM

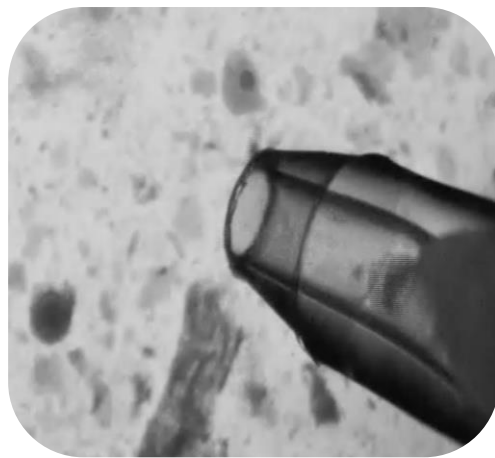
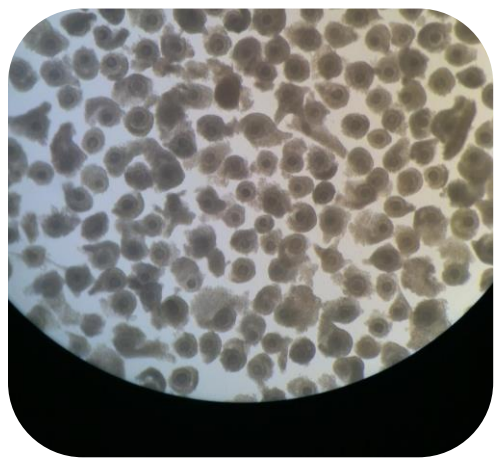
Päev -1

Foliikulid üle 2 mm ja vähem kui 10-15 mm aspireeritakse

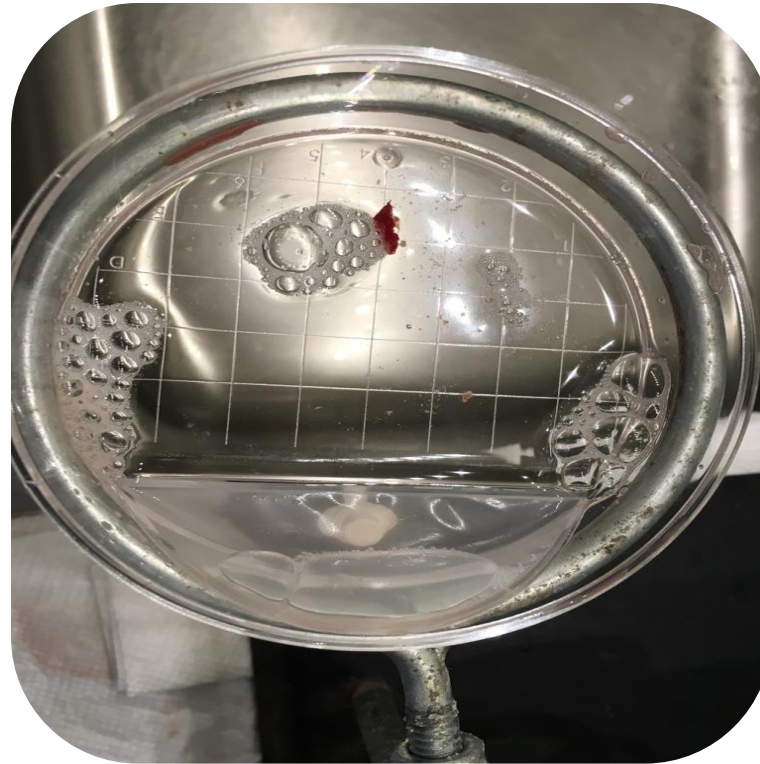
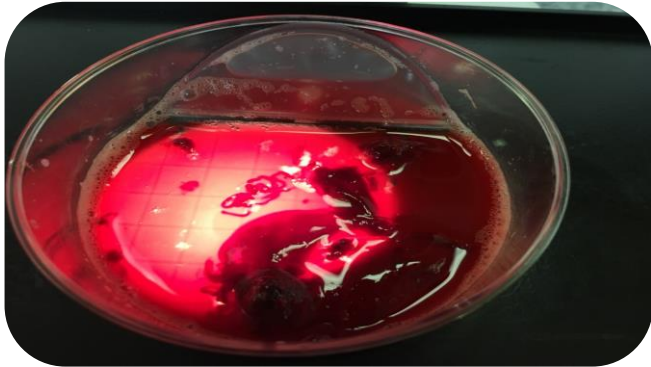
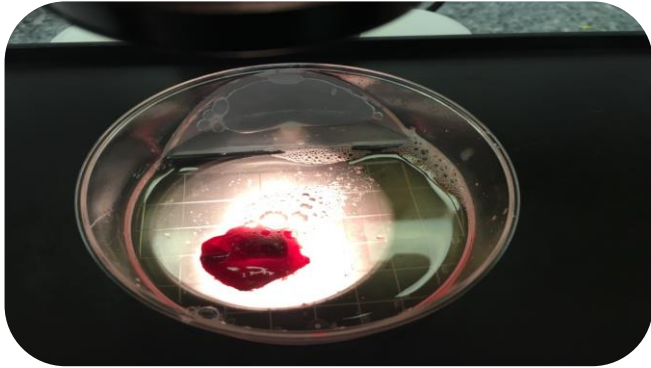
Katsutites sisaldub 150 µl hepariini
ja mida hoitakse soojas (30-33 °C)
Aspireeri, ära viiluta

Ootsüütide loputamine tapamaja munasarjadest

Otsi, pese mitu korda tee viimane loputus kasvulahuses enne viimast ümbertõstmist ja CO2 inkubaatori keskkonda viimist

Ootsüütide pesu pärast OPU-t

Välidi vere hüübeid

Mõned hoiavad pumpa pidevalt töös

Mõned jätavad selle aspireerimise ajaks seisma

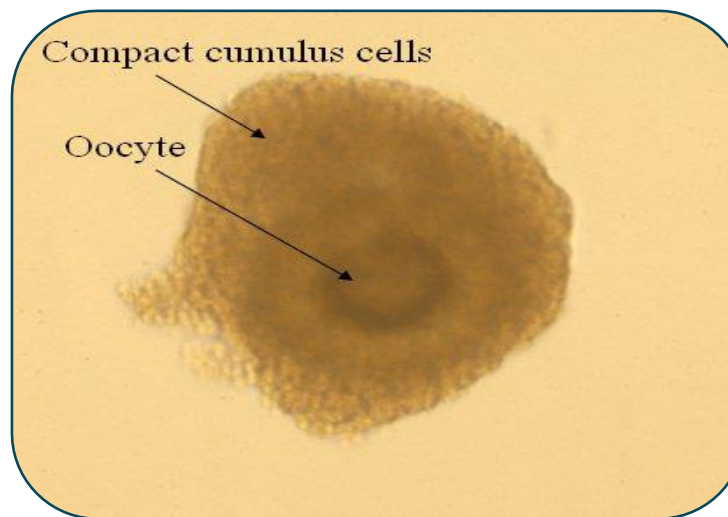
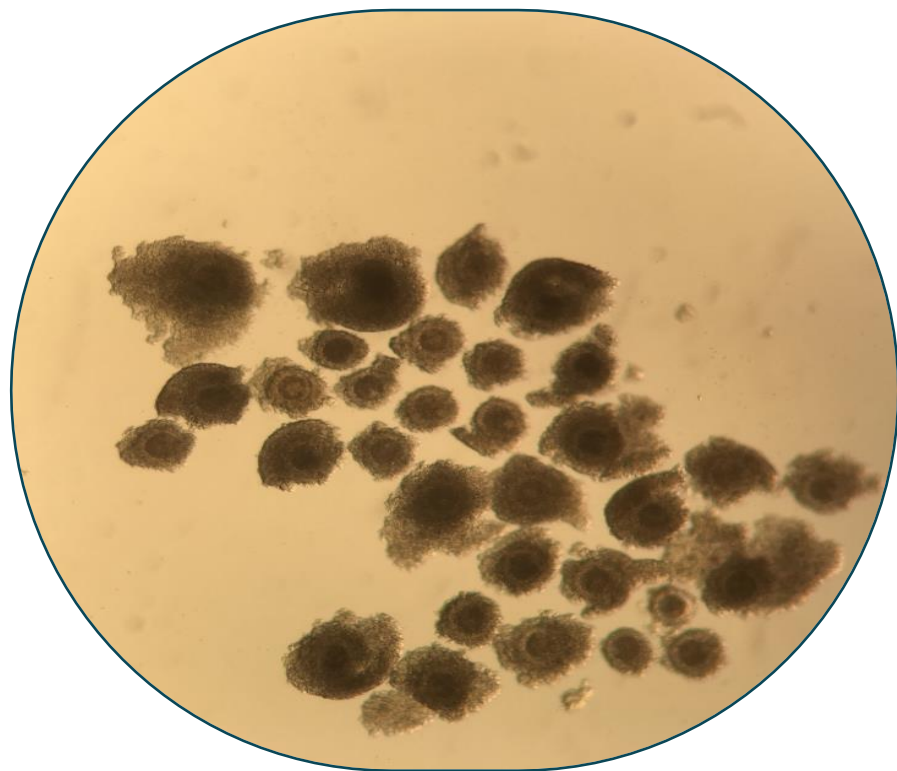
Veendu et filter ei kuivaks ära.

Ebaküpsed ootsüüdid OPU-st

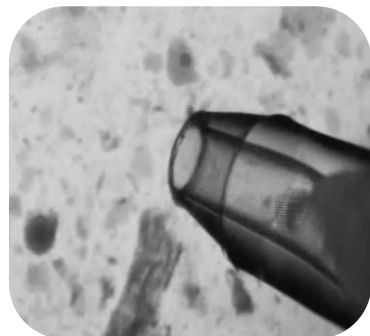

ÄRGE EEMALDAGE KUMULUSE RAKKE

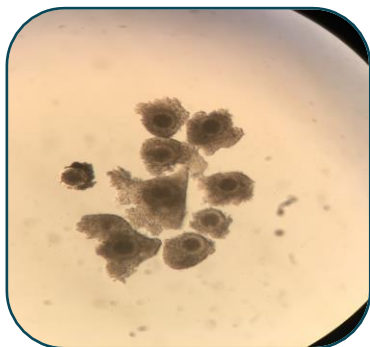
Nad on tähtsad küpsemisel ja viljastamisel

Ootsüütide otsimine pärast OPU-t

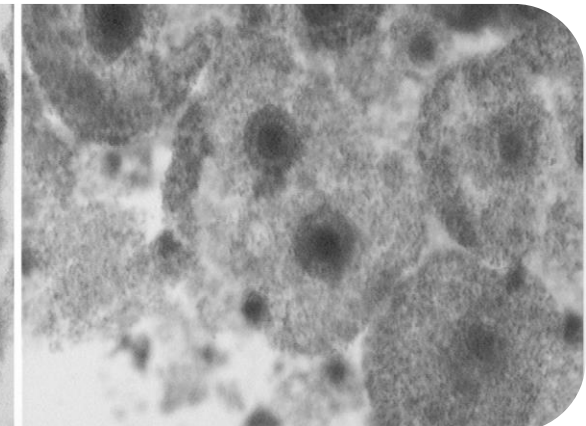
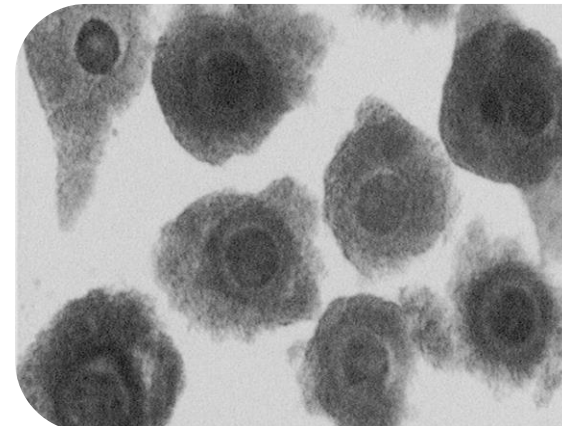
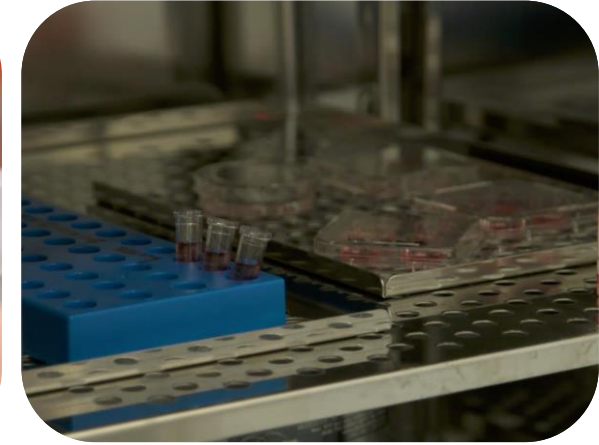
Ootsüütide otsimine, pesu, et kõrvalistest osakekestest lahti saada, loputus
küpsemislahuses enne küpsemis-viaalidesse panekut

Ootsüütide küpsetamine

Ootstüütide küpsemiseks on mitmeid võimalusi:

1. Küpsemine transpordikonteineri viaalides kogu küpsemise ajal 20-24 hours
2. Naastes laborisse mõne tunni pärast – eemaldage katseklaasi kaas ja asetage need CO2 inkubaatorisse. Kuigi keskkond on Hepes-puhverdatud, sisaldab see ka bikarbonaati, mis on oluline ootsüütide ja embrüote elujõulisuse tagamiseks. Ärge kunagi liigutage munarakke küpsemise ajal.
3. **OPU toimub labori lähedal ja nad küpsevad 4-auguga Petri tassis 500 µl lahuses**
4. **Pea meeles, et küpsemiskeskkonna puhul ei tohi kunagi kasutada õli, kuna lipofiilsed hormoonid migreeruvad õlisse ja puuduvad seejärel keskkonnas, et ootsüüte küpsetada.**

Ootsüütide/embrüote transport

Veendu et viaalid ei ole embrüotoksilised – hangi nimekiri sellistest, mis on testitud veiste embrüotega

Tea ja kontrolli temperatuuri transpordimahutis !

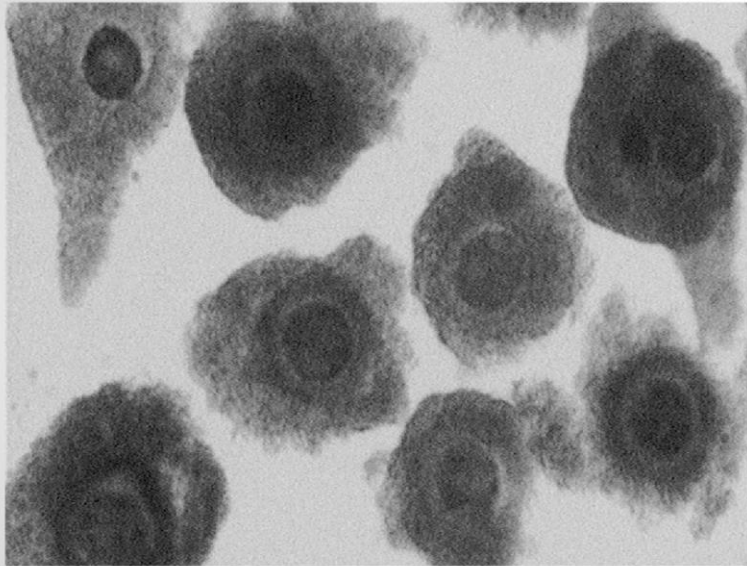
NB Embrüotoksilised plasti

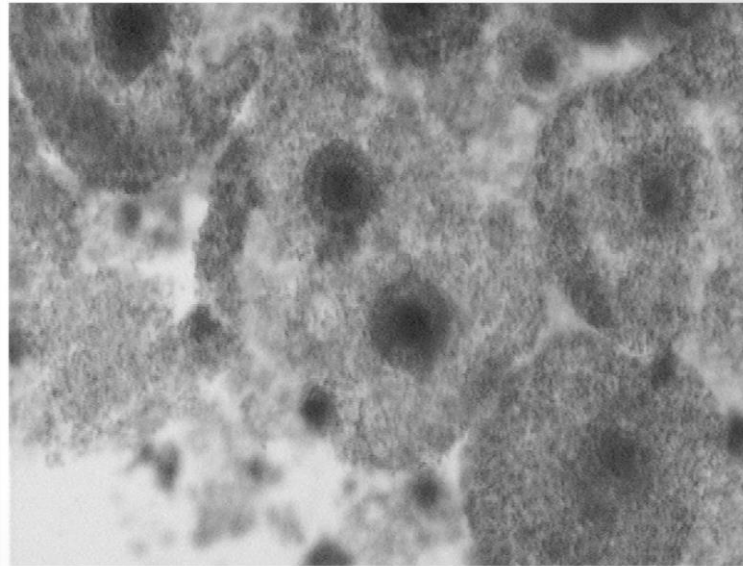
Pea meeles: Kuna keskkond on Hepes-puhverdatud, ei tähenda see, et see ei säilitaks pH-d lõputult, kuna see sisaldab ka bikarbonaati

20- 24 tundi ootsüütide küpsemist 6 % CO₂ ja atmosfääriõhuga

Immature oocytes pre-IVM:

Cumulus expansion following IVM:

Sperma ettevalmistus

Sperma pesu lahus

Sperma pesmiseks tsentrifugeerimise ajal enne in vitro viljastamist

Labori sisustus, seadmed, KK ja SP

Küpsemine (IVM)
Ootsüütide aspireerimine ja küpsemine

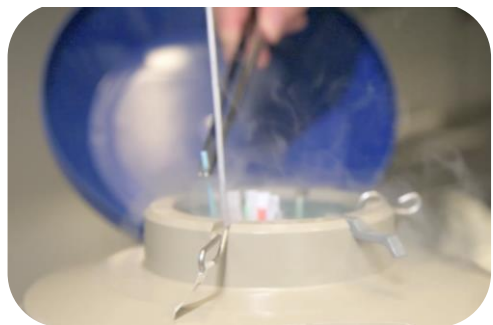
Sperma ettevalmistus

Viljastamine (IVF)

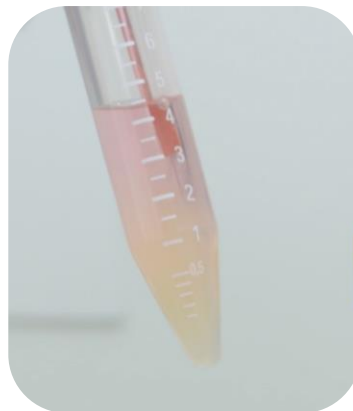
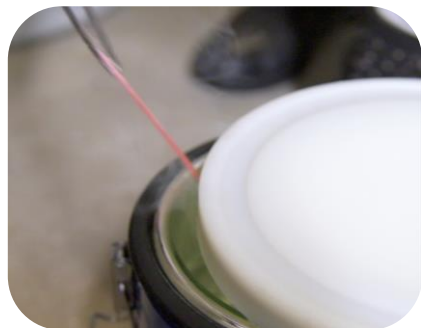
Kumuluse rakkude eemaldamine ja kultuur(IVC)

Sperma ettevalmistamine

Aseta külmunud sperma kõrs 37 °C sooja vette minimaalselt kaheks minutiks . Oma sobivad anumad .

Tsentrifuugi 5 minutit 328 x g

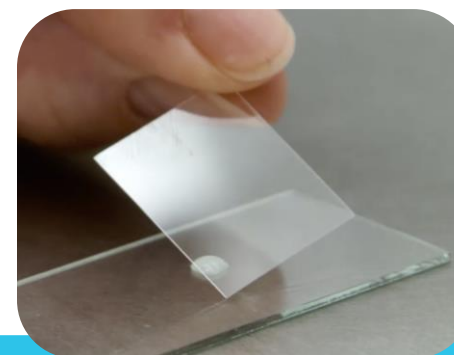
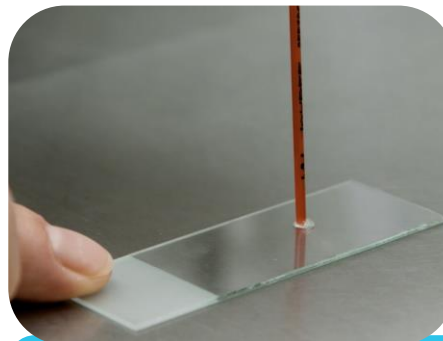
Eemalda supernatant

Lisa värske lahus

Tsentrifuugi uuest 5 minutit

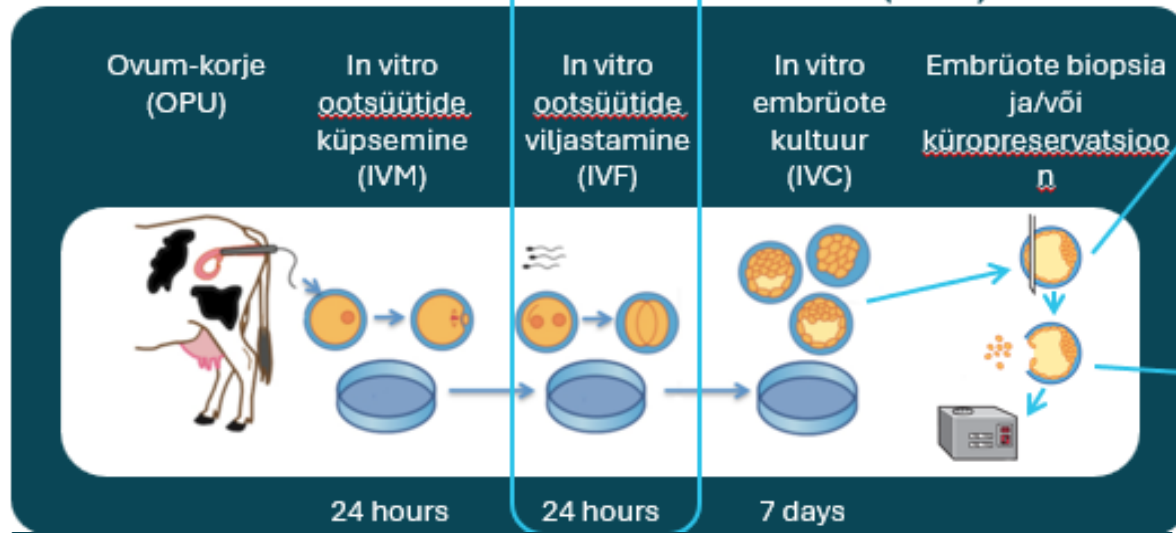

Hinnake liikuvus kohe, samal ajal, kui seemnerakkud on esmakordselt tsentrifugimisel.

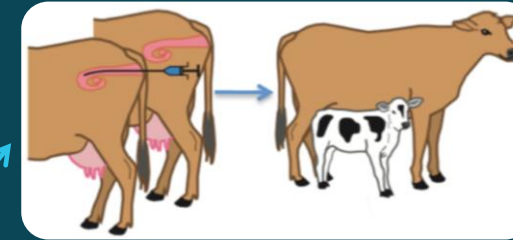

Viljastamine

In vitro embrüote tootmine (IVP)

Embrüote ja tiinuste siirdamine

9 months

Embrüote SNP-kiip genoom selektsioon

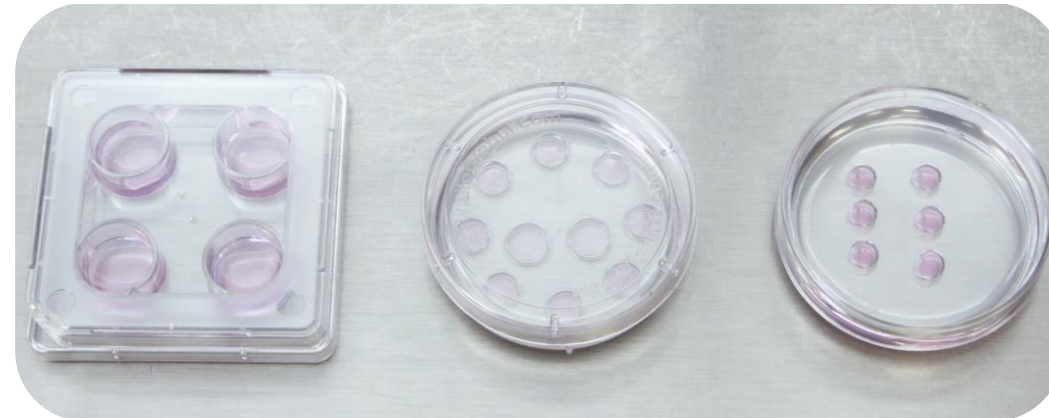
In Vitro Viljastamine(IVF)

4-auguga
Petri tass

Ettevalmistatud
Mikro-tassid

Tilgad asetatud
35mm Petri tassis

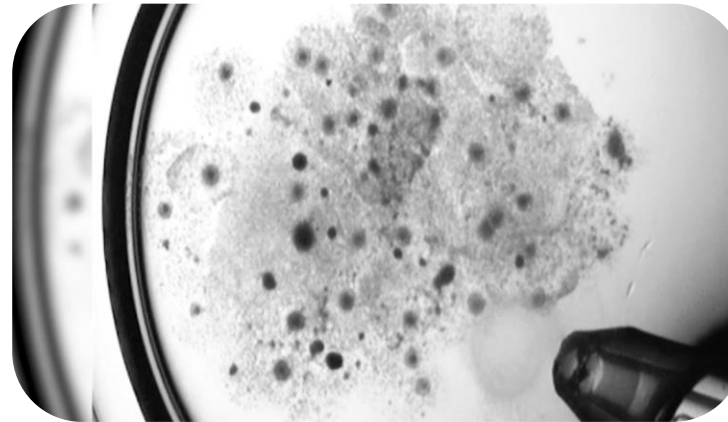
Tilgad
4-auguga Petri
tassis

IVF plaatide ettevalmistus

Arvutatud koguse spermatsuspensiooni lisamine

Lisa arvutatud kogus spermalahust IVF- lahusele koos küpsete ootsüütidega. See on hinnanguliselt 10 ul tilkade kohta ja 50 ul Petri tassile

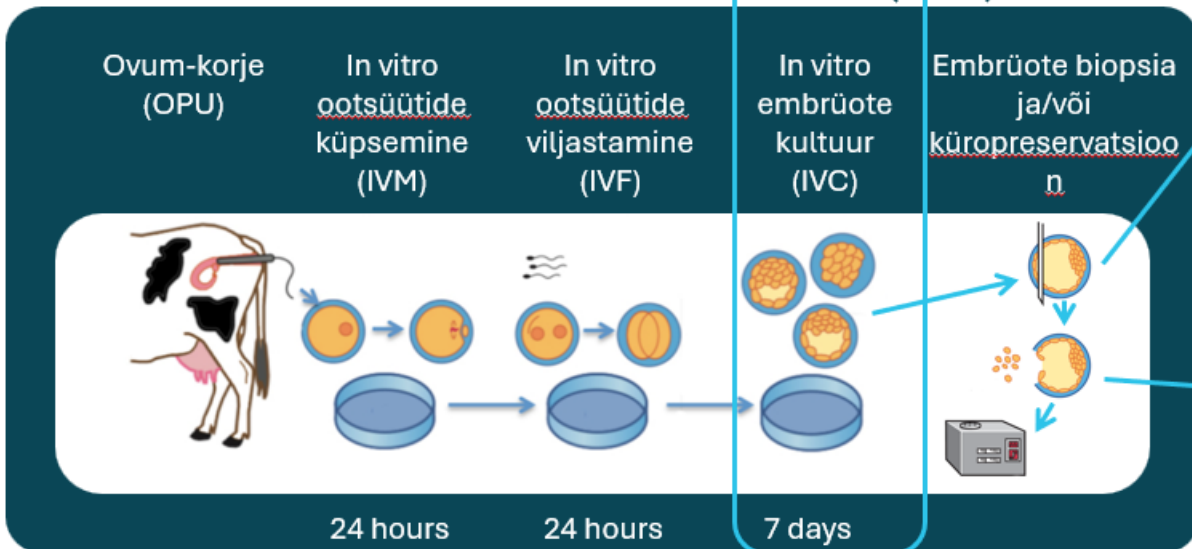

Inkubeeri üleöö 5-6 % CO₂
atmosfääriõhus 38.8°C juures

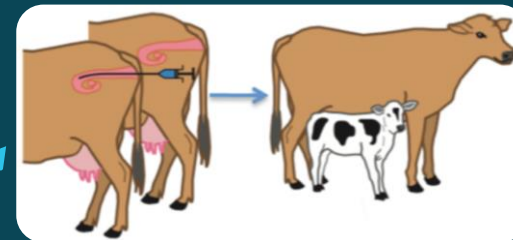
Kui spermide liikuvus oli madal ?

Kultuur

In vitro embrüote tootmine (IVP)

Embrüote ja tiinuste siirdamine

9 months

Embrüote SNP-kiip genoomseleksioon

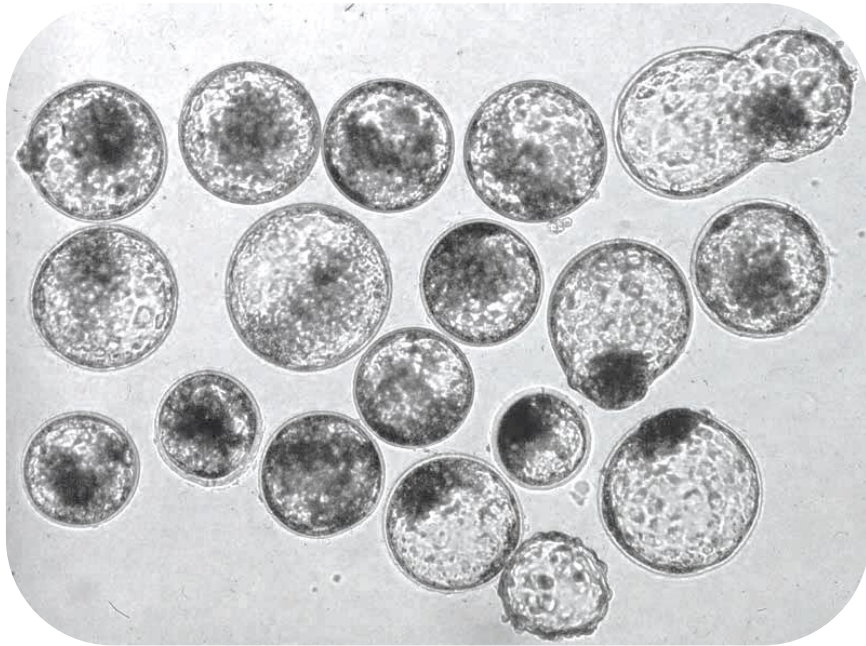
Inkubatsiooni ja kultuuri tingimused

- IVC inkubatsioonitingimused on madala O₂ tasemega
- Kasuta ainult ISO sertifikaadiga tööstuste lahuseid
- Ära tee ise ja ära kasuta seerumit
  - Suure järglase sündroom (LOS)
  - Patogeenide leviku risk
  - Ebahütlased tulemused sõltuvalt seerumi partiist

Päev 7

IVF Embrüod

Päeva lõpuks ...

Päris päeva lõpus

Esimesed IVF vasikad
sündinud külmutatud
embrüotest 2017 aastal Indias

IVF tuleviku tehnoloogiad

IVEP (In Vitro embrüote tootmine):

- Eesmärk on toota embrüoid täielikult laboris ilma traditsiooniliste viljastamismeetoditeta
- In vitro gametogenees võimaldab arendada spermat ja munarakke tüvirakkudest, laiendades võimalusi kunstlikuks viljastamiseks

Geneetiline inseneriteadus ja geenide muutmine reproduktiivtehnoloogiates:

- Geneetika edusammud nagu CRISPR-Cas9, omavad tohutut potentsiaali IVF-i tulemuste parandamiseks.
- Võimaldab paranda geneetilisi kõrvalekaldeid embrüotes ja vähendada pärilike haiguste edasikandumise riski

Tehisaru (AI) IVF-is:

- AI algoritmid saavad analüüsida suuri andmehulkasid, et aidata embrüote valimisel
- Ennustusmudelid aitavad tuvastada elujõulisemaid embrüoid, mis viib kõrgemate edukuse määrade ja optimaalse ressursside jaotamiseni

Robotid IVF-is:

- Erinevate laboritegevuste automatiseerimine IVF-is, munaraku ja embrüo kultuuris
- Robotid süsteemid aitavad täpsete ja standardiseeritud protsessidega, vähendades riski ja inimlikku eksimust ja potentsiaalselt parandab tulemusi

Lotte Stroebech,
DVM, PhD

Kui saad sellest unistada – saad seda teha !

Täna tähelepanu eest ja aitäh

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Põllumajanduskoda
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda